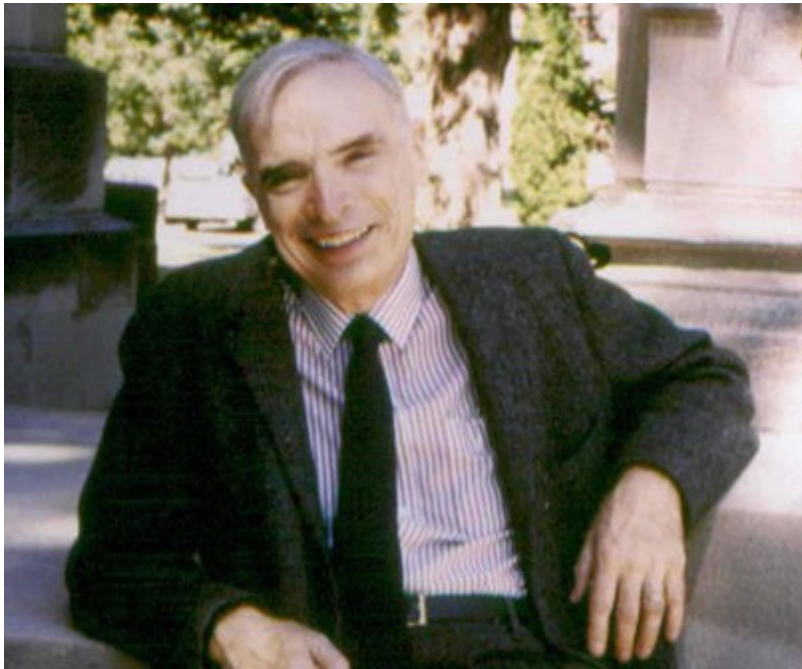

Vztah teologie a přírodních věd

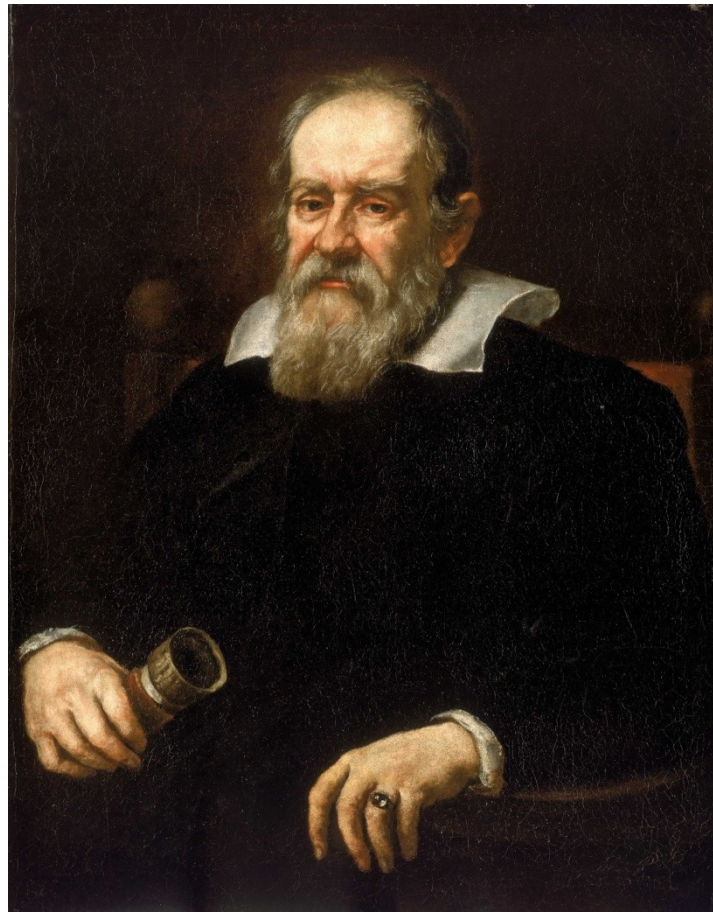
Vztahy mezi přírodní vědou a teologií podle Iana G. Barboura (1923–2013)

- Konflikt
- Nezávislost
- Dialog
- Integrace

Konflikt

- **Galileo Galilei**

Konflikt

- **Charles Darwin**
 - Zpochybnění doslovného výkladu Bible
 - Zpochybnění lidské důstojnosti
 - Zpochybnění účelového plánu

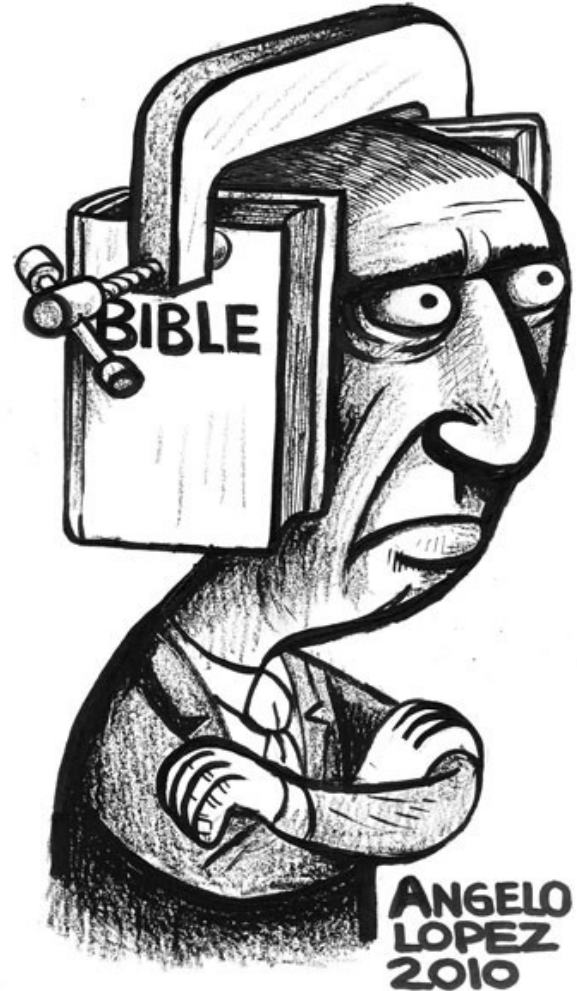
Konflikt

- Vědecký materialismus (Richard Dawkins)

Konflikt

- Doslovný výklad Bible
 - Scopesův (opičí) proces z roku 1925

Kritika neodarwinismu

- Radikální kreacionismus
- Umírněný kreacionismus
- Inteligentní design

Nezávislost

Věda

- Věda klade otázky typu „Jak?“
- Věda pokrývá empirickou oblast

Náboženství

- Náboženství klade otázky typu „Proč?“
- Náboženství se zabývá smyslem a morálními hodnotami

Petr Bezruč - *Ostrava*

*Sto roků v šachtě žil, mlčel jsem
sto roků kopal jsem uhlí,
za sto let v rameni bezmasém
svaly mi v železo ztuhly.*

*Uhelný prach sed mi do očí,
rubíny ze rtů mi uhly,
ze vlasů, z vousů a z obočí
visí mi rampouchy uhlí.*

*Chléb s uhlím беру si do práce,
z roboty jdu na robotu,
při Dunaji strmí paláce,
z krve mé a z mého potu.*

Dialog

- Hraniční otázky
 - Proč je něco a ne nic?
 - Proč je vesmír vyladěn tak, že je v něm možný život?
- Rozhovor o metodologii věd a náboženství
 - Modely a analogie

Integrace

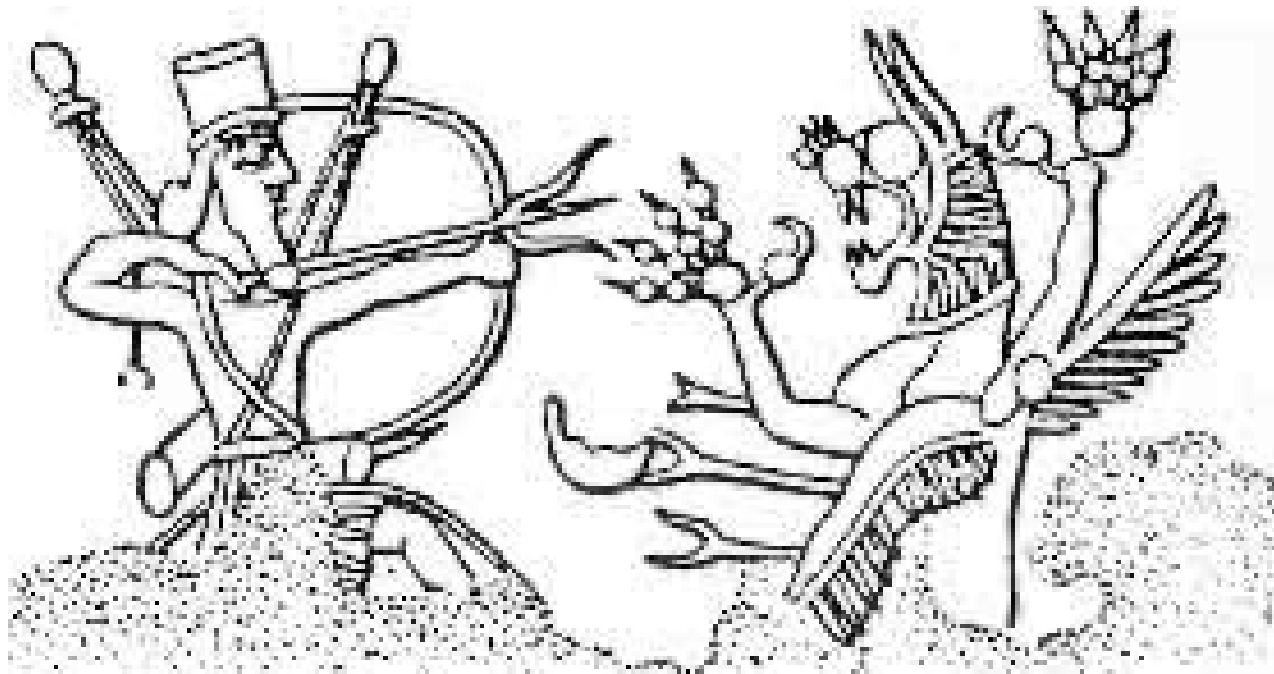
- Přirozená teologie
- Teologie přírody
- Systematická integrace

Biblické texty o stvoření (přírodě)

- Interpretace Bible
 - Doslovný přístup
 - Alegorický přístup
 - Akomodace

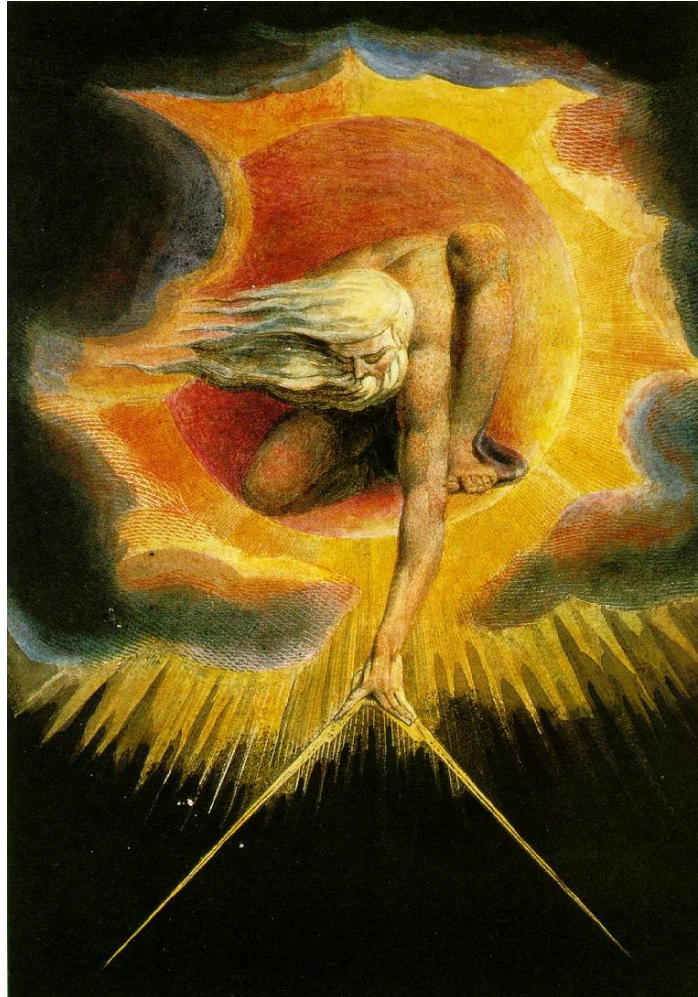
První zpráva o stvoření v Genesis

- Interpretace jako antimýtus

Teologické poselství

- Boží transcendence

Teologické poselství II

- Důstojnost člověka

Teologické poselství III

- Řád a jednota stvoření

Pasáže důležité z hlediska ekologické etiky

- Stvoření k Božímu obrazu
- Podmanění a panování
- Naplnění země
- Dobrota stvoření

Druhá zpráva o stvoření v Genesis

Pasáže důležité z hlediska ekologické etiky

- Obdělávání a střežení Edenu
- Pojmenování zvířat

Nauka o stvoření - shrnutí

- Radikální Boží odlišnost
- Stvoření je aktem svobody
- Stvoření je dobré
- Koexistence stvořených bytostí
- Řád stvoření

Alternativní modely stvoření

- Umělecký výtvar/hra
- Plození
- Výroba či formování
- Emanace
- Tělo a duch

Creatio continua, Bůh jako udržovatel a creatio nova

- Creatio continua/udržování
- Creatio nova

Potopa a Noemova archa

- Záchrana tvorstva, nejen člověka
- Povolení jíst maso a děs, který padne na živočichy
- Boží smlouva s celým tvorstvem, nejen s člověkem

Zjevení Janovo

Přístupy k výkladu

- Nehistorický (idealistický) výklad
- Výklad z hlediska světových (církevních) dějin
- Výklad z hlediska konce časů
- Současný historický výklad
 - Členění podle R. B. Hayse
 - Prorocký přístup
 - Historický přístup
 - Nábožensko-básnický (*theopoetic*) přístup

Ekologický výklad Zjevení Janova

(8,7-13)

⁷Zatroubil první anděl: Nastalo krupobití a na zem začal padat oheň smíšený s krví. Třetina země, třetina stromoví a veškerá zeleň byla sežehnutá.

⁸Zatroubil druhý anděl; a jakoby mohutná hora hořící ohněm byla vržena do moře. Třetina moře se obrátila v krev

⁹a zahynula třetina mořských tvorů a byla zničena třetina lodí.

¹⁰Zatroubil třetí anděl, a zřítily se z nebe veliká hvězda hořící jako pochoděň, padla na třetinu řek a na prameny vod.

¹¹Jméno té hvězdy je Pelyněk. Třetina vod se změnila v pelyněk a množství lidí umřelo z těch vod, protože byly otráveny.

¹²Zatroubil čtvrtý anděl, a byla zasažena třetina slunce, třetina měsíce a třetina hvězd, takže ze třetiny potemněly, a den i noc byly o třetinu temnější.

¹³A viděl jsem a slyšel, jak středem nebeské klenby letí orel a volá mocným hlasem: „Běda, běda, běda obyvatelům země, až zaznějí polnice tří andělů, kteří ještě netroubili!“

The Second Trumpet depicted in the 14th c. *Clavis Apocalypse*, Metropolitan Museum of Art, New York.

Ozeáš (2,20-25)

²⁰V onen den pro ně uzavřu smlouvu s polní zvěří a s nebeským ptactvem i se zeměplazy. Vymýtím ze země luk, meč i válku a dám jim uléhat v bezpečí.

²¹Zasnoubím si tě navěky, zasnoubím si tě spravedlností a právem, milosrdenstvím a slitováním,

²²zasnoubím si tě věrností a poznáš Hospodina.

²³V onen den odpovím, je výrok Hospodinův, odpovím nebesům a ona odpovédí zemi,

²⁴země pak odpoví obilí, moštu a oleji a ony odpovédí Jizreelu (*to je Bůh rozsívá*).

²⁵Vseji jej pro sebe do země, Neomilostné budu milostiv, těm, *kdo* Nejsou-lid-můj, řeknu: „Tys můj lid,“ a on řekne: „Můj Bože!“

